

Linköping den 16 Oktober.

Invigningen af Östra stambanan emellan Linköping och Norrköping

Östra stambanans nu färdigbyggda del emellan Linköping och Norrköping invigdes i går medelst en enkel högtidlighet. Sista ställning vid stationshuset härstädes, qvarstående ännu dagen förut, hade fallit, och den nya byggnaden presenterade för första gången sin prydliga facad helt och hållet fri. På tak och frontoner swajade fanor och wimplar, Redan tidigt på morgonen började promenerande ta vägen ned till stationen. Wäderleken war dock för högtidligheten icke särdeles gynnsam. En tät dimma höljde nejden och inswepte alla aflägsna föremål i en dunkel hwitaktig skymning och slutligen började också ett tätt duggregn att falla. Det oaktadt, samlade sig, wid tiden för bantågets afgang härifrån, talrika människomassor wid stationen. En mängd damer och herrar hade erhållit inträdeskort till perronen och wäntsalarne, men det ojemförligt största antalet, åt hwilka plats ej kunnat beredas, garnerade bangårdens inhägnad med en lefwande, rörlig guirlande. I allas ansigten lästes glädje ofwer det wackra verkets slutliga fullbordande. Wid pass kl 9 rullade det långa tåget fram till perronen, draget av lokomotivet "Jönköping", hwilket war dekorerat med svenska rikswapnet och, tillika med tendern, prytt med swajande fanor, sköldar och mångfärgade [??]. Sedan de talrika inbjudna från staden och provinsen, jemte båda lifgrenadierregementenas musikcorpser, tagit plats, ljöd afgangssignalen och klockan 9,17 (jerwägstid) satte sig tåget i rörelse och lemnade bangården. Äfwen på hamnplanen woro talrika åskådare tillsdädes, helsande de luftfarande med hwiftningar och lifliga hurrarop. Långsamt gled trainen fram på den fina, prydliga bron öfwer hamnbassinen. Djupt under sig såg man Stångåns grönaktiga, wattrade yta. Det war som hade man swäfwat fram i luften. Wid framkomsten till Norrköping emottogs tåget af högtidklädda människohopar, dock långt ifrån så talrika, som man hade wäntat. Orsaken härtill war den, att ett rykte derstädes spridit sig, att uppehåll skulle göras wid alla stationer och andra märkliga punkter på linien. Tåget, som ankom till staden kl. 11, war följaktligen ej wäntadt derstädes förrän något senare.

Särskildt tryckta tidtabeller hade för resan blifwit utdelade. Enligt dessa, skulle det egentliga festtåget afgå från Norrköpings station kl. 12,30 m. e. m. Den tid af en och en half timma, man för uppehållet i Norrköping hade att disponera, användes af resenärerna på olika sätt. Då tiden för afresan närmade sig, samlades talrika åskådare wid stationen. Musikcorpserna placerades i öppna wagnar närmast lokomotivet och wid tonerna af en lifwande marsch satte sig det ståtliga festtåget omsider i rörelse.

Enligt hwad man på förhand hade sig bekant, hade H. Maj:t Konungen icke kunnat hedra invigningen af banan med sin närvaro. Icke heller hr statsrådet Bergström hade haft tid att infinna sig. Deremot märktes bland deltagarne i festtåget, hrr generalbefälhafwaren i andra militärdistriktet, generallöjtnanten m. m. Rudolf Übelin, expeditionschefen i civildepartementet Sjökröna, Östergötlands landstings ordförande m. m. friherre Funck m. fl. Deputationen från Linköping, under anförande af länets höfding, utgjordes af: hrr cheferna

för lifgr,reg:tena, landtstatens embets- och tjenstemän, borgmästaren och magistraten, stadsfullmäktige, riksdagsmän, nu och förutwarande, drättselkammaren m. fl. I Norrköping slöto sig till tåget cheferna för jernvägsbyggnads. och trafikstyrelserna, jemte de tjenstemän, som wid banans byggande haft befattning, stadens twänne borgmästare, stadsfullmäktiges ordförande och v. ordförande, riksdagsmännen m. fl.

Banan löper, då den lemnat stationsplanen i Norrköping, nästan rakt i norr, men småningom wiker den af, beskrifwande en ofantlig båge till wenster. Man kringgår på detta sätt en i närheten av staden belägen hög sandås, genom hwilken tunnel erfordrats, om banan skulle dragits rakt fram. Cirkeln förlänger dock vägen med omkring en qwarts mil. Wid Fiskeby stannade tåget, för att lemna de resande tillfälle att betrakta den utmärkt wackra hängbro, som der blifwit slagen öfwer Motala ström. Mellan en enda stenpelare i strömmens midt och landfästena wid båda stränderna spänna sig twänne ofantliga bågpar, hwilka uppbära den på dem hängande railsbanan. En del av passagerarne gingo här till fots öfwer wattendraget på en straxt ofwanför jernvägsbron liggande äldre träbrygga. Skummande, störtade fallens wirflar fram mellan klipporna; de sjöngo liksom en dånande hyllningssång till den eldfrustande ånghästen deruppe, hwilken nu, under musikens jublande accorder, långsamt förde det festliga tåget öfwer till strömmen andra sida. Taflan war obeskrifligt storartad och tilltalande. Wid Eksunds lilla station, belägen wid östliga ändan af den stora sjön Glan, gjordes ett 5 minuters uppehåll. Den kringliggande traktens befolkning hade samlat sig på bangården, för att wälkomna festtåget. Wid åtskilliga af de egendomar, man passerade, helsades tåget med flaggor och wiftningar. Mellan Eksund och Okna uppgår wäglängden till 6/10:dels mil. Trakten blir, då man lemnat sistnämnde station, utomordentligt wacker. I närheten af Kimstads kyrka närmar sig banan Motala ström, hwars ljusgröna wågor snabbt wältrade sig fram wid banwallens bas. På andra stranden höjde sig ett wackert, parkartadt skogsparti, och snart såg man till höger, på strömmens andra strand, den praktfulla corps de logibyggnaden wid egendomen Tångstad. Wägstycket mellan Kimstad och det 7/19:dels mil från Okna liggande Norsholm torde vara glanspunkten på linien. Wid Norsholm widgar sig till höger en förtjusande vue öfwer den här mellan höga, skogiga stränder sammanträngda sjön Roxen. En station med ett härligare läge, än denna, tode wara swår att uppleta. På en swängbro af jern löper tåget här öfwer Göta kanal. Ångaren "Swea" war liggande i slussen. I hjertat af Östergötland helsade - figurligt talat - "Swea" inwigningen af det nya och, wi skola hoppas, wälsignelsebringande förbindelsemedlet, som nu alltmera inträngde i Göta rike.

Omedelbarligen efter det man lemnat Norsholm utkommer man på det egentliga slättlandet. Till närmaste station, Gistad, är det blott 7/10:dels mil. Gistad stationshus är i förhållande till Linköpings, af ett dwärgartadt slag, men nätt och inbjudande, samt, såsom alla tre öfriga på linien, bygd af tegelsten, som lemnats i sin naturliga färg.

Närmast i ordningen följer Linghem 6/10:dels mil från Gistad och en mil från Linköping. Äfwen der gjordes ett uppehåll af några minuter. Då tåget åter satte sig igång, war klockan tio minuter öfwer två. Under sista delen af resan hade dimman något fördelat sig, så att utsigten en smula friare. Den bördiga slätten utbredde sig åt alla håll. Till höger warseblef man Rystads och till wenster Wårdsbergs kyrkor. Här och der waggade en björk sin guldgula krona öwer en forsande bäcks blåa wåg, bildande en wacker naturlig dekoration af de swenska färgerna.

Man närmade sig nu alltmera Linköping. Snart genomfor den wackra allén på den numera afskurna Norrköpingsvägen, tåget brusade fram genom skärningen i Ladugårdsbacke, rullade öfwer bron och helsades redan på hamnplanen af hundratals menniskor och en dånande kanonsalut. Klockan 2,40 stannade tåget ånyo på Linköpings bangård. Sköldar, flaggor och wimplar smyckade stationshuset och perronen och längs efter staketet midt för stationen fladdrade talrika standarer i flera färger. På wäggen å perronens midt war anbringad en smakfull dekoration, bestående af Östergötlands wapen, omgifwet af flaggor i de nordiska färgerna samt wackra guirlander af löf och blommor; nedanför denna war anbringad en talareestråd, klädd med blå flaggduk, smyckad med gyllene kronor.

På perronen, på bangården och utom bangårdens stakett syntes hufwud wid hufwud. Det är säkerligen icke öfwerdrifwet, om man beräknar antalet af de närwarande till 5 a 6000 personer. Sedan passagerarna lemnat sina platser, backade tåget och ingick på ett annat spår, hwarefter de öppna wagnar, hwarpå musikcorporna woro placerade, ensamne afkopplades midt framför talaretribunen. Omkring denna samlades nu deltagarne i invigningståget, jemte en del damer, och länets höfding hr grefwe Robert de la Gardie uppträdde på estraden samt förklarade den nya jernbanan öppnad i ungefär följande ordalag:

”Med fullt skäl skulle man wäl kunna säga att kommunikationswäsendet för ett land och folk eger samma betydelse, som blodet är för människokroppen. Utan lätta, wäl ordnade kommunikationer, utan fri och obehindrad samfärdsel kan samhällskroppen icke tillgodogöra sig de näringsmedel, som det materiella arbetet inom industriens och näringslifwets alla områden förmå frambringa; utan dem kan icke till hwarje särskild lem återföras tillräcklig ersättning för den kraft, som under arbetet förbrukas, kan spänstigheten icke underhållas eller förökas; utan dem hämmas i ganska wäsentlig mån samhällsorganismens hjerna i det intelligenta arbetet, i fullgörandet af sina funktioner, ehwad det nu ställt sig i idéens, wetenskapens, statslifwet eller industriens tjenst. Ju mera arbetet - inom materiens eller andens werld - blir ökadt, lifaktigt och ansträngande, desto mera nödwändigt är det att pulsarne slå kraftiga och friska, så att de förmå i fritt och obehindrat lopp kringföra den lifgifwande strömmen, desto mera angeläget är det, att kommunikationsanstalterna arbeta skyndsamt och wäl samt gå i jembredd med de ökade fordringar, som ställas på desamma. När blodet icke i tillräcklig mängd eger alla de beståndsdelar, som för dess bestämelse äro nödwändiga, så lærer oss läkarwetenskapen att man bör sätta stål till; - när de wanliga kommunikationsmedlen icke längre förslå att uppfylla sitt ändamål, då måste man hafwa jernvägar.

Det är saknaden häraf, som länge legat såsom en tyngd öfwer Östergötland, ty den stora pulsåder, som här borde hafwa sitt naturliga läge, hade knappt hunnit inom provinsens gränser, innan den hämmades i sitt lopp. Hindren äro nu undanröjda, fram böljar nu den mäktiga strömmen, den tränger idog fram till provinsens hjerta, och arbetar med magt, för att snart och inom en tid, som wi kunna beräkna, hinna fortsatta mål.

Denna dagen är derföre en glädjens dag för provinsen, och wi känna förwisso alla i fullt mått dess wigt och betydelse, äfwen om det sorgeflor, som icke länge sedan bredde sig öfwer land och rike, hindrar oss att högtidlighålla den med glada och bullrande fester, utan i stället

gifwa åt vår glädje en allwarligare prägel.

Samma sorgliga anledningar hafwa äfwen hindrat Sveriges konung att infria det löfte, som Östergötlands hertig gifwit och som provinsen med sådan glädje emotsåg: att i dag wara ibland oss, ett löfte, som han endast med saknad såg sig förhindrad att uppfylla; men bästa wälönskningar äro här med oss, hans interesse är fortfarande lika lifligt och starkt för den provins, wid hwilket hans namn warit fästadt; detta är den helsning jag har att från honom bringa eder, då jag i hans namn härmed förklarar Östra stambanan öppnad i dess fortsättning från Norrköping; och denna helsning wilja wi ur djupet af våra hjertan beswara med ett warmt lefwe för vår älskade Konung: Lefwe H:s Maj:t Konung Oscar II"

Alla hufwuden blottades under fanfarer och hurrarop, kanonerna dånade och båda musikcorpserna uppstämde samfäldt "Ur svenska hjertans djup en gång o.s.w. Talaren nedsteg från sin plats, och den enkla högtidlighetens officiella avdelning war slutad. I djupa leder böljade de tusentals människorna upp emot staden, allesammans troligen glada öfwer hwad som skett och under förhoppningar att den 15 Oktober 1872 måtte för Linköping blifwa en lyckodag, såsom den war en bemärkelsedag.

Efter invigningshögtidlighetens slut samlades, på inbjudan af landsöfdingen, till en festlig middag på slottet cheferna för byggnads- och trafikstyrelserna, jemte deras tjenstemän. Till denna middag voro äfwen inbjudna medlemmar af deputationerna från Norrköping och Linköping, samt åtskilliga riksdagsmän från provinsen och andra personer bland hwilka generalbefälhafwaren i andra militärdistriktet, generallöjtnanten Rudolf Übelin expeditionschefen Sjökrone, Östergötlands landstings ordförande friherre Funk samt lifgrenadier-regementernas chefer m. fl. Middagen war särdeles lysande och glädjen öfwer banans färdigblifwande tycktes besjåla alla de närwarande. Mot slutet af middagen utbringade landshöfdingen i wäl walda ordalag åtskilliga skålar, hwaraf den första egnades H. M:t konungen, beklagande herr grefwen, att icke H. M:t, till följe af nu inrtädda sorgliga förhållande, kunnat inställa sig härstädes. Denna skål mottogs med warma lefwerop. Därefter föreslogs en skål för civilministern, statsrådet Bergström, hwarwid expeditionschefen hr Sjökrone anmodades att till statsrådet framföra den lifliga högaktning som här för honom hyses. Närmast i ordningen härefter följde nu östra stambanan och jemnbredd dermed provinsens skål, hwilken beledsagades af följande för tillfället författade och nu upplästa rader:

Välkommet du brusande jernbanståg
Till bördiga slätter och lunder,
Du stormsnabba, rullande svarta våg,
Du frustande eldspann med brinnande håg.
Du samtidens vackraste under!

Välkommen du rörliga lif och makt,
Att samhällets krafter fördubbla,
Att ropa till folken från trakt till trakt,
Ett mäktigt besjälade, väldigt: Gif akt,
Att handla, i stället att grubbla!

Välkommen att lösa problemer opp,
Som gagnande frukter oss bära,
Att elda till växande kraf och hopp,
Att kappas med tidens bevingade lopp.
Att arbetets värde oss lära!

Sjelfständigt och dristigt, som allting stort,
En bana - din egen - du röjer;
Du utjemnat afgrunder ort från ort,
Du fram genom bergen har brutit en port,
Och jorden, som jätte, du plöjer.

Om märkliga storverk man hoppats på.
Långt mer än man hoppats du gifvit;
Helt visst skall en nyare tid också
Ur växande verk och gerningar gå,
Hvartill du blir lokomotivet.

Välkommen - du djerfve och dristige - var!
Med jubel enot dig vi taga.
Du kommer, du ser och du segrat har,
Och vexlar på stundande ljusa da'r
Provinsens förhoppningar draga!

Välsingnelse följ vår fosterbygd,
På arbetets manliga bana,
I fosterlandskärlek och medborgardygd,
Och trygga vi kunna i samhällets skygd
Och sluta kring framtidens fana!

Derefter följde en skål för Norrköping, besvarad af hr. O. Swarz på ett sätt, som varmt tolkade den wälgångsönskan Norrköping hyser för provinsens utveckling och den glädje, anläggningen af den nya banan ingifwit. Till sist följde skålen för Linköping, hwarwid hr landshöfdingen utvecklade den fördel staden otwifwelaktigt kommer att skörda af arbetets fullborden. Under tiden hade följande telegram anlönt från H. M:t konungen, hwars uppläsande helsades med lifliga hurrarop:

"Landshöfdingen De la Gardie, Linköping

Jag gläder mig åt fullbordandet af den bansträckning, som utwidgat vårt jernvägsnät intill hjertat af ett landskap, hwars wälgång och förkofran äro mig dyrbara. Då den sorg, jag med hela landet delar, förhindrat min personliga närvaro i dag, beder jag eder i mitt namn tolka mina lyckönskningar och uttala de känslor för länet, hwilka för wisso äro desamma hos Sweriges konung, som de warit hos hertigen af Östergötland.

Oscar"

Slutligen framsade hr general Übelin, å de närwarandes wägnar, uttrycken af tacksamhet för

wärden och wärdinnan.

På stora hotellet och stadshuset samt på stadens öfriga restaurationer woro äfwen anordnade festliga middagar, i hwilka en stor del av stadens och ortens innewånare deltogo. Skålar och tal illustrerade jemwäl dessa mera enskilda samqwäm.